

Från: Projektochinvesteringsstod@jordbruksverket.se
Ärende: Tilläggsremiss Ändrade föreskrifter i Statens jordbruksverks föreskrift om återbetalning av stöd
Datum: den 6 september 2024 09:09:10
Bilagor: [Missiv-remiss godkänd.pdf](#)
[Foreskrift återbetalning av stöd.pdf](#)
[Konsekvensutredning.pdf](#)
[Särskild konsekvensanalys-återkrav.pdf](#)

Hej,

Ni får härmed möjlighet att lämna synpunkter på bifogat förslag på ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter om återbetalning av stöd.

Mer information om tilläggsremissen framgår av missivet.

Synpunkter skickas till jordbruksverket@jordbruksverket.se. Vi vill ha dina synpunkter **senast onsdagen den 27 september**.

Vi ber dig märka din e-post med diarienummer 3.4.16-17461/2023.

Vänligen
Maja Nordin
Regelhandläggare
Utvecklings- och samordningsenheten
Jordbruksverket
Besöksadress: Skeppsbrogatan 2, 553 29 Jönköping
Tfn 036-15 00 00
Maja.Nordin@jordbruksverket.se
www.jordbruksverket.se

Utvecklings- och samordningsenheten

Enligt sändlista

Förslag till ändrade föreskrifter om återbetalning av stöd

I februari 2024 skickades Jordbruksverket ut ändringar i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2023:9) om återbetalning av stöd på extern remiss. De ändringar som Jordbruksverket föreslog omfattade stöd inom havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet, stöd till producentorganisationer inom frukt- och grönsakssektorn och stöd för mjölk till skolelever.

Efter remissen har Jordbruksverket formulerat om 10 § och upphävt 11 § i föreskriften. Ändringarna som Jordbruksverket har infört efter remissen i februari 2024 omfattar nu även stöd som beviljats enligt förordningen (2022:1826) om EU:s gemensamma jordbrukspolitik, därav skickar Jordbruksverket tilläggsremissen till flera instanser än som tidigare fått ta del av den.

Anledningen till att Jordbruksverket formulerar om 10 § är att upplysningsparagrafen varit felaktigt formulerad. Jordbruksverket korrigerar formuleringen så att paragrafen upplyser läsaren om var de kan hitta bestämmelser om ränta i de nationella förordningarna. Jordbruksverket anser även att 11 § ska upphävas

Ni får härmed möjlighet att lämna synpunkter på bifogat förslag till föreskrifter om återbetalning av stöd. Mer information om bakgrund till föreskriftsförslaget finns i konsekvensutredningen.

Remissen består av:

- föreskriftsförslag
- konsekvensutredning
- särskild konsekvensanalys

Vi behöver era synpunkter på förslaget senast den 27 september 2024. Skicka ert svar **per e-post** till jordbruksverket@jordbruksverket.se. För att underlätta vårt arbete önskar vi ha ert svar i elektronisk form.

Ange ”Diarienummer 3.4.16-17461/2023 ” i rubrikraden i ditt e-postsvar.

Kontaktperson:

Maja Nordin, projektochinvesteringsstod@jordbruksverket.se, tfn: 036-15 50 00

Föreskriftsförslaget finns även på Jordbruksverkets webbplats
(www.jordbruksverket.se)

Med vänlig hälsning

Eva Rosenthal

Sändlista

Agroforestry Sverige	Grönsaksmästarna
BeeLab technology Sweden AB	Gutefår Akademien
Biodlingsföretagarna	Guteskolan AB
Borlänge kommun	Gård & Djurhälsan
Djurskyddsinspektörernas Riksförening	Havs- och vattenmyndigheten
e-sense Sweden AB	Honungsringen
Framtidskompassen AB	Kalmar Ölands trädgårdsprodukter
Frilufts förskolor Stockholm AB	Karlstads kommun
Friskolornas riksförbund	Kemikalieinspektionen
Föreningen Allmogegeten	KRAV
Föreningen Allmogekon	Lantbrukarnas Riksförbund
Föreningen Gotlandskaninen	Lidingö stad
Föreningen Gutefåret	Lind Lewin Kommunikation AB
Föreningen Landtsvinet	Livsmedelsverket
Föreningen Lingusticabiodlarna	Lunden Djurhälsa AB
Föreningen Nordbi	Luleå kommun
Föreningen Nordsvenska Hästen	Länsstyrelserna
Föreningen Ryafåret	Mellansvenska odlare
Föreningen Svenska Allmogefår	Mellifera Veterinärtjänst
Föreningen Svenska Finullsfår	Naturvårdsverket
Föreningen Svensk Buckfastavel	Näringslivets regelnämnd
Förbundet Svensk Fäbodkultur och utmarksbruk	Nässjö kommun
Förbundet Sveriges Småbrukare	Pysslingen förskolor och skolor AB
Föreningen Äldre Boskap	Ramlösa friskola AB
	Regelrådet
	Riksantikvarieämbetet

Sametinget	Tallbackens förskola AB
Sigill kvalitetssystem	Upplandsstiftelsen
Skogsstyrelsen	Varbergs kommun
Sundsvalls kommun	Världsnaturfonden
Svensk Fjällrasavel	VäxtRåd
Svensk Fågel	Ystads kommun
Svenska Bin	Äppelriket Österlen
Svenska Carnicagruppen	Övervakningskommittén för Havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet
Svenska Demeterförbundet	Övervakningskommittén för Strategisk plan
Svenska Fåravelsförbundet	
Svenska Jägareförbundet	Kopia till
Svenska Lanthönsklubben	Ekonomistyrningsverket
Svenska Odlarlaget	Landsbygds- och Infrastrukturdepartementet
Svenska Russavelsföreningen	
Svenska Vallföreningen	
Sveriges Biodlares Riksförbund	
Sveriges Frö- och Oljeväxtodlare	
Sveriges Grisföretagare	
Sveriges Kommuner och Regioner	
Sveriges Lantbruksuniversitet	
Sveriges Mjölkbönder	
Sveriges Nötköttsproducenter	
Sveriges Rödkulleförening	
Sveriges Spannmålsodlarförening	
Sydgrönt	
Södertälje kommun	

Statens jordbruksverks författningssamling

ISSN 1102-0970

Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2023:9) om återbetalning av stöd;

beslutade ange datum.

Statens jordbruksverk föreskriver med stöd av 19 och 20 §§ förordningen (2011:926) om EU:s förordningar om pris-och marknadsreglering av jordbruksprodukter, 5 kap. 13 § förordningen (2022:1461) om stöd från Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden och 13 kap. 3 § förordningen (2022:1826) om EU:s gemensamma jordbrukspolitik, i fråga om verkets föreskrifter (SJVFS 2023:9) om återbetalning av stöd,

dels att 9 och 11 §§ ska upphöra att gälla,

dels att rubrikerna närmast före 9 och 10 §§ ska utgå,

dels att 1–3, 5 och 10 §§ ska ha följande lydelse.

Författningen kommer därför att ha följande lydelse från och med den dag då dessa föreskrifter träder i kraft.

INNEHÅLL

Grundläggande bestämmelser	2
Vilka stöd som omfattas	3
Definition	3
Hur och när stödmottagaren ska betala tillbaka stödet.....	3
Vilka belopp stödmottagaren inte ska betala tillbaka.....	4
Ränta	4
Undantag	5
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	5

**SJVFS
2024:5**

Utkom från
trycket
ange datum
Omtryck

Grundläggande bestämmelser

1 § Grundläggande bestämmelser om återbetalningsskyldighet finns i

1. Europaparlamentets och rådets förordning nr 1308/2013 av den 17 december 2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007¹,

2. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 av den 24 juni 2021 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden, Fonden för en rättvis omställning och Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden samt finansiella regler för dessa och för Asyl-, migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik²,

3. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1139 av den 7 juli 2021 om Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden och om ändring av förordning (EU) 2017/1004³,

4. Europaparlamentet och rådets förordning (EU) 2021/2115 av den 2 december 2021 om fastställande av regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken (strategiska GJP-planer) och som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) samt om upphävande av förordningarna (EU) nr 1305/2013 och (EU) nr 1307/2013⁴,

5. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 av den 2 december 2021 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av förordning (EU) nr 1306/2013⁵,

6. kommissionen genomförandeförordning (EU) 2022/128 av den 21 december 2021 om fastställande av tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 om utbetalande organ och andra organ, ekonomisk förvaltning, räkenskapsavslutning, kontroller, säkerheter och öppenhet⁶,

7. förordningen (2011:926) om EU:s förordningar om pris- och marknadsreglering av jordbruksprodukter,

8. förordningen (2022:1461) om stöd från Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden, och

9. förordningen (2022:1826) om EU:s gemensamma jordbrukspolitik. (SJVFS 2024:5).

¹ EUT L 347, 20.12.2013, s. 671, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj> (Celex 32013R1308).

² EUT L 231, 30.6.2021, s. 159, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj> (Celex 32021R1060).

³ EUT L 247, 13.7.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1139/oj> (Celex 32021R1139).

⁴ EUT L 435, 6.12.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj> (Celex 32021R2115).

⁵ EUT L 435, 6.12.2021, s. 187, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2116/oj> (Celex 32021R2116).

⁶ EUT L 20, 31.1.2022, s. 31, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2022/128/oj (Celex 32022R0128).

Vilka stöd som omfattas

2 § Föreskrifterna gäller vid handläggning av ärenden om återbetalning av stöd som beviljats enligt

1. förordningen (2022:1461) om stöd från Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden,

2. förordningen (2022:1826) om EU:s gemensamma jordbrukspolitik i form av

a) direktstöd,

b) sektorsstöd,

c) stöd för miljöåtaganden, klimatåtaganden och andra förvaltningsåtaganden,

d) kompensationsstöd för bergsområden, områden med naturliga begränsningar och områden med särskilda begränsningar,

e) stöd för investeringar samt startstöd, och

3. artikel 23 i kommissionen förordning (EU) 1308/2013 i form av stöd till skolprogrammet. (SJVFS 2024:5).

Definition

3 § I denna föreskrift används följande begrepp med nedan angiven betydelse.

Begrepp

Betydelse

Handläggande myndighet

den myndighet som enligt förordningen (2011:926) om EU:s förordningar om pris- och marknadsreglering av jordbruksprodukter, förordningen (2022:1461) om stöd från Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden samt förordningen (2022:1826) om EU:s gemensamma jordbrukspolitik fattar beslut om återbetalning av stöd. (SJVFS 2024:5).

Hur och när stödmottagaren ska betala tillbaka stödet

4 § Återbetalning sker genom att Jordbruksverket drar av återkravsbeloppet från kommande stödutbetalningar som stödmottagaren har rätt till förutom i de fall som anges i 5 §.

5 §⁷ Stödmottagaren ska betala tillbaka återkravsbeloppet genom inbetalning när

1. den handläggande myndigheten bedömer att stödmottagaren inte kommer få något stöd som Jordbruksverket kan göra ett avdrag på inom ett år från det att den handläggande myndigheten fattade återbetalningsbeslutet,

2. återkravsbeloppet är större än prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken (2010:110) som gäller för det år då beslut om återbetalning fattas och den handläggande myndigheten bedömer att stödmottagaren inte kommer få något stöd som Jordbruksverket kan göra avdrag på inom sex månader från det att beslut om återbetalning fattas, eller

3. det gått ett år från det att den handläggande myndigheten fattade beslut om återbetalning genom avdrag och Jordbruksverket inte kunnat dra av hela återkravsbeloppet inom denna period.

Vid sådan återbetalning som avses i punkt 3 ska stödmottagaren betala in den del av återkravsbeloppet som Jordbruksverket inte har kunnat dra av. (SJVFS 2024:5).

Vilka belopp stödmottagaren inte ska betala tillbaka

6 § Om det stödbelopp som ska återbetalas för ett stöd avser något av stöden i 2 § 2 och beloppet är 100 euro eller lägre ska återbetalning inte ske. Det framgår av 12 kap. 5 § förordning (2022:1826) om EU:s gemensamma jordbrukspolitik.

Stöden i 2 § 2 a och c–d

7 § Om den handläggande myndigheten tidigare har efterskönt återkravsbelopp för något av stöden i 2 § 2 a eller c–d och det beloppet tillsammans med det aktuella återkravet för samma stöd och stödår uppgår till över 100 euro ska stödmottagaren betala tillbaka det sammanlagda beloppet.

Stöden i 2 § 2 b och e

8 § Om den handläggande myndigheten tidigare har efterskönt återkravsbelopp för något av stöden i 2 § 2 b eller e och det beloppet tillsammans med det aktuella återkravet för samma insats uppgår till över 100 euro ska stödmottagaren betala tillbaka det sammanlagda beloppet.

Ränta

9 § Har upphävts genom SJVFS 2024:5.

10 § Bestämmelser om att ränta ska utgå på det belopp som stödmottagaren är återbetalningsskyldig för finns i

⁷ Ändringen innebär att punkt 1 tas bort.

1. 19 § förordningen (2011:926) om EU:s förordningar om pris- och marknadsreglering av jordbruksprodukter,
2. 5 kap. 1 § förordningen (2022:1461) om stöd från Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet, och
3. 13 kap. 6 § förordningen (2022:1826) om EU:s gemensamma jordbrukspolitik. (SJVFS 2024:5).

Undantag

- 11 § Har upphävts genom SJVFS 2024:5.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna författning⁸ träder i kraft den 8 juni 2023.
2. Genom författningen upphävs Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2017:21) om återbetalning av stöd.
3. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för bidrag som avser tid före ikraftträdandet.

Denna författning⁹ träder i kraft den ange datum.

CHRISTINA NORDIN

Maja Nordin
(Utvecklings- och samordningsenheten)

⁸ SJVFS 2023:9

⁹ SJVFS 2024:5

Utvecklings- och samordningsenheten

Konsekvensutredning förslag till ändrade föreskrifter om återbetalning av stöd

Av förordning (2024:183) om konsekvensutredningar framgår att en myndighet som överväger nya eller förändrade regler ska utreda reglernas kostnadsmissiga och andra konsekvenser i den omfattning som behövs i det enskilda fallet och dokumentera utredningen i en konsekvensutredning

FÖRFATTNING SOM ÄNDRAS

Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2023:9) om återbetalning av stöd.

Tabell med föreskrifter som utreds

Paragraf	Avseende	Anm.
1	Grundläggande bestämmelser	<i>ändrad</i>
2	Vilka stöd som omfattas av föreskrifterna	<i>ändrad</i>
3	Definition av handläggande myndighet	<i>ändrad</i>
5	Återbetalning genom inbetalning	<i>ändrad</i>
	Rubrikerna närmast 9 och 10 §§	<i>upphävda</i>
9	Ränta för havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet	<i>upphävd</i>
10	Ränta	<i>ändrad</i>
11	Undantag	<i>upphävd</i>

Bakgrund till förslaget

Den 8 juni 2023 trädde Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2023:9) om återbetalning av stöd ikraft. Sedan dess har en bestämmelse i förordningen (2022:1461) om stöd från Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden ändrats som påverkar den återkravshantering som fastställs i föreskriften. Den ändrade bestämmelsen i förordningen (2022:1461) fastställer vilken ränta som återkravet ska åläggas med vilket får i sin tur följder på hur Jordbruksverket vill hantera återbetalning av stöd från havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet.

I samband med föreskriftsuppdateringen föreslår Jordbruksverket att återbetalning av stöd för producentorganisationer inom frukt- och grönsakssektorn samt stöd till skolprogrammet ska inkluderas i föreskriften. Detaljerade regler för återkrav inom dessa

stöd har inte funnits tidigare. Jordbruksverket anser att hanteringen av återbetalning av stöd ska likriktas i så stor utsträckning som möjligt samt att bestämmelser om återbetalning ska samlas i en föreskrift. Jordbruksverket genomför även ändringar gällande upplysningsparagraferna om ränta då de har varit felaktigt formulerade. Hanteringen för återkrav av stöd ska vara tydlig, rättssäker och effektiv vilket föreskriftsändringarna bidrar till.

1 Allmänt

Vid framtagandet av konsekvensutredningen bör hänsyn tas till Ekonomistyrningsverkets vägledning. Om någon del av analysen inte kan göras ska detta motiveras.

FÖRSLAGET BERÖR

Företag Andra enskilda Kommuner Regioner Staten

Jordbruksverket har valt att inte analysera konsekvenserna för de aktörer som påverkas under respektive avsnitt. Anledningen är att de regleringar som föreslås enbart riktar sig till de handläggande myndigheterna gällande hur de ska verkställa återkrav. Föreskriften innehåller inga krav på att stödmottagaren ska lämna in uppgifter och underlag kopplat till återkravsbeloppet. Föreskriften innehåller inte heller några ytterligare krav på de stödmottagare som blir återbetalningsskyldiga, utan reglerar endast på vilket sätt som återkravet ska verkställas. De stödmottagare som blir återbetalningsskyldiga får beslut om återkrav skickat till sig om återkrav blir aktuellt utan krav på fler uppgifter och underlag. Den administrativa bördan blir därmed väldigt liten då den endast består i att betala in återkravssumman till Jordbruksverket.

Ändringen i 10 § i föreskriften innebär inte en administrativ kostnad men får en ekonomisk påverkan för alla återbetalningsskyldiga stödmottagare. Paragrafen är en upplysningsparagraf som upplyser läsaren om var de kan hitta bestämmelser om ränta. Paragrafen har varit felaktigt formulerad och ändringen består i att korrigera till en korrekt formulerad upplysningsparagraf. Eftersom 10 § är en upplysningsparagraf som endast informerar om var räntebestämmelser finns har Jordbruksverket valt att inte fördjupa analysen om den ekonomiska konsekvens som paragrafen innebär. Räntebestämmelserna fastställs i de nationella förordningarna som reglerar stöden och Jordbruksverket inför inte någon ytterligare reglering kring den ränta som ska läggas på ett återkravsbelopp. Jordbruksverket anser att den fördjupade analysen om vilka ekonomiska konsekvenser som räntebestämmelserna i de respektive nationella förordningarna får tillhör de nationella förordningarna i vilka räntebestämmelserna ursprungligen regleras.

Med anledning av resonemanget ovan anser Jordbruksverket att konsekvensutredningen inte behöver redogöra för samt fördjupat analysera konsekvenserna under respektive avsnitt för de olika aktörerna. Nedan beskriver Jordbruksverket kortfattat vilka som berörs av de föreslagna regleringarna samt övergripande om vilka kostnadsmässiga konsekvenser regleringarna medför.

Vilka som berörs

De som berörs av de ändrade regleringarna är Jordbruksverket som är den myndigheten som handlägger och fattar beslut om återkrav för stöd inom havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet, stöd till producentorganisationer inom frukt- och

grönsakssektorn samt stöd till skolprogrammet. Även stödmottagare som beviljas något av stöden ovan och som av någon anledning är återbetalningsskyldiga berörs av regleringarna. De som beviljas stöd kan vara företag, myndigheter, kommuner, regioner, föreningar, organisationer och producentorganisationer.

Havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet

I programperiod 2014—2020 har det beslutats ca 45 återkrav inom Europeiska havs- och fiskerifonden vilket motsvarar stöden inom havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet. Jordbruksverket bedömer att antal återkrav kommer att ligga kvar på motsvarande nivå även för nuvarande programperiod. De stödmottagare inom havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet som kan komma att beröras av ändringarna i föreskriften är företag som är verksamma inom fiske, vattenbruk och beredning av fiske- eller vattenbruksprodukter. Det är endast mikro-, små- och medelstora företag som får beviljas stöd vilket innebär att det även är dessa stödmottagare som kan bli återbetalningsskyldiga. Det finns dock ett undantag där stora företag som ägs av en kommun eller region kan beviljas stöd inom åtgärden *Investeringar och utveckling av hamnar och landningsplatser*. Det innebär att företag av alla storlekar kan komma att beröras av ändringarna i föreskriften. Även stödmottagare som utgörs av myndigheter, kommuner, regioner, stiftelser, olika typer av föreningar och organisationer samt fysiska personer kan bli återbetalningsskyldiga och berörs därmed av de föreslagna ändringarna i föreskriften. Jordbruksverket anser att det inte är möjligt att prognostisera hur många stödmottagare inom respektive kategori som kan komma att bli återbetalningsskyldiga. Vilka stödmottagare som behöver betala tillbaka stöd beror på omständigheter i det enskilda ärendet.

Återkrav för stöd till producentorganisationer inom frukt- och grönsakssektorn

I programperiod 2014–2021 har det beslutats ca 14 återkrav för stöd till producentorganisationer inom frukt- och grönsakssektorn. De stödmottagare som berörs av ändringarna i föreskriften är de producentorganisationer och sammanslutningar inom frukt- och grönsaksbranschen som har beviljats stöd. I Sverige finns för närvarande fyra erkända producentorganisationer och en erkänd sammanslutning. Ytterligare en producentorganisation har ansökt om erkännande. Jordbruksverket bedömer att antal återkrav kommer att ligga kvar på motsvarande nivå även i programperiod 2021–2027.

Återkrav för stöd till skolprogrammet

Jordbruksverket har hittills valt att endast dela ut mjölk inom ramen för skolprogrammet, men det kan i framtiden komma att ändras. De siffror Jordbruksverket har att basera sin prognos på avser därför bara stöd till utdelning av mjölk till skolelever. Det har under programperiod 2014–2021 beslutats ca 174 återkrav för stöd för mjölk till skolelever. Jordbruksverket uppskattar att antal återkrav kommer ligga kvar på samma nivå i kommande period. De stödmottagare som berörs av ändringarna i föreskriften är myndigheter, kommuner, regioner och enskilda huvudmän så som företag. Av de 174 återkrav som beslutats i tidigare programperiod utgör kommuner majoriteten av de stödmottagare som blivit återbetalningsskyldiga. Jordbruksverket bedömer att det inte är möjligt att prognostisera hur många stödmottagare inom respektive kategori som kan komma att bli återbetalningsskyldiga. Vilka stödmottagare som behöver betala tillbaka stöd beror på omständigheter i det enskilda ärendet samt på vilka stödmottagare som beviljas stöd.

Vilka kostnadsmässiga konsekvenser regleringarna medför

De föreslagna ändringarna i föreskriften medför en något minskad administrativ kostnad för de stödmottagare som blir återbetalningsskyldiga. Även för de handläggande

myndigheterna bör förslaget leda till en något minskad administrativ kostnad. Den kostnadsmässiga lättnaden består i att fler stödmottagare inte aktivt behöver betala in återkravsbeloppet till Jordbruksverket. Istället dras beloppet av på deras nästkommande utbetalningar. För de handläggande myndigheternas del innebär ändringarna i föreskriften att de inte kommer att behöva ta fram en manuell faktura i samma omfattning som de har behövt göra tidigare eftersom fler återkrav ges förutsättningar för att genomföras via avdrag på framtida utbetalningar. Jordbruksverket bedömer dock att den kostnadsmässiga lättnaden är så pass liten att inga direkta administrativa bördor upphävs på grund av ändringarna i föreskriften.

De föreslagna ändringarna reglerar främst hur Jordbruksverket i sin roll som handläggande myndighet ska bedöma samt genomföra återkrav för stöd inom havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet, stöd till producentorganisationer inom frukt- och grönsakssektorn samt stöd till skolprogrammet. Stödmottagarna drabbas inte av några ökade administrativa kostnader på grund av bestämmelserna eftersom föreskriften inte riktar sig till de enskilda stödmottagarna som är återbetalningsskyldiga. Jordbruksverket fastställer inte heller några ytterligare krav på de återbetalningsskyldiga stödmottagarna i form av underlag som ska skickas in till den handläggande myndigheten.

Föreskriftsförslaget innehåller en korrigerande av 10 § som är en upplysningsparagraf vilken informerar läsaren om var denne kan hitta bestämmelser om ränta. Paragrafen var tidigare felaktigt formulerad och därför korrigerar Jordbruksverket bestämmelsen. Räntebestämmelserna som återfinns i de nationella förordningarna medför en ekonomisk konsekvens för återbetalningsskyldiga stödmottagare. Räntebestämmelserna innebär att ränta ska utgå på det belopp som ska återbetalas och att räntan ska börja utgå från dagen då den felaktiga utbetalningen gjordes. Räntebestämmelserna får därmed en ekonomisk konsekvens för de stödmottagare som blir återbetalningsskyldiga jämfört med föregående programperiod. I föregående programperiod utgick endast dröjsmålsränta. 10 § i föreskriften har varit felaktigt formulerad och därför korrigerar Jordbruksverket upplysningsparagrafen. Den ekonomiska konsekvens som räntebestämmelserna innebär härrör dock inte från Jordbruksverkets korrigerande av upplysningsparagrafen utan från de nationella förordningar där räntebestämmelserna fastställs. Jordbruksverket kommer inte att fördjupa analysen kring de ekonomiska konsekvenser som räntebestämmelserna medför eftersom att räntebestämmelserna ursprungligen regleras i nationella förordningar. Jordbruksverket anser inte heller att det är möjligt att göra någon beräkning av hur mycket ränta som skulle kunna utgå eftersom det beror dels på hur många återkravsbeslut som fattas, dels på hur stora beloppen är och även när stödmottagaren fått den felaktiga summan utbetald samt när denne betalar tillbaka återkravet. Jordbruksverket kan endast konstatera att räntebestämmelserna innebär en ekonomisk konsekvens för de stödmottagare som blir återbetalningsskyldiga.

1.1 Beskrivning av problemet och vilken förändring som eftersträvas, samt vilka konsekvenser som uppstår om ingen åtgärd vidtas

1 § om grundläggande bestämmelser

I 1 § fastställs de regelverk som föreskriften om återbetalning av stöd grundar sig i. Jordbruksverket vill att föreskriften, utöver de stöd som fastställs i 2 §, ska omfatta stöd till producentorganisationer inom frukt- och grönsakssektorn samt stöd till skolprogrammet. Regler för återbetalning av stöd för producentorganisationer inom frukt- och grönsakssektorn omfattas av de regelverk

som redan framgår av 1 §. Däremot saknas vissa grundläggande regelverk i 1 § för stöd för till skolprogrammet. Problemet som avsaknaden av grundläggande regelverk medför är att läsaren inte får kännedom om vilka regelverk som ligger till grund för hanteringen av återbetalning av stöd till skolprogrammet. Det resulterar i en otydlighet som gör det svårt för läsaren att förstå i vilka regelverk dessa bestämmelser härstammar från. Orsaken till de saknade regelverken i 1 § är att stöd till skolprogrammet inte har omfattats av föreskriften tidigare men nu när Jordbruksverket vill lägga till stödet behöver vissa följdändringar göras.

Målet med den föreslagna åtgärden är att det ska framgå vilka grundläggande regelverk som stödet till skolprogrammet grundar sig i. Det ska även vara transparent och tydligt för läsaren vilka regelverk som bestämmelserna i föreskriften baseras på.

Om ingen åtgärd vidtas

Om Jordbruksverket inte vidtar någon åtgärd innebär det en otydlighet för läsaren. Det skulle därmed vara svårt att veta vilka bestämmelser i föreskriften som kompletterar de grundläggande regelverken om inte dessa anges.

2 § om vilka stöd som omfattas

I 2 § finns en redogörelse över de förordningar och stöd som omfattas av föreskriften. Av bestämmelsen framgår att stöd till producentorganisationer inom frukt- och grönsakssektorn samt stöd till skolprogrammet inte omfattas av föreskriften om återbetalning av stöd. Regleringarna i föreskriften kan i nuläget inte tillämpas på återkrav för dessa stöd. Problemet i dagsläget är att det inte finns detaljerade regler i något regelverk om återbetalning av stöd för dessa två stöd, vilket leder till att stödmottagare som blir återbetalningsskyldig inte kan förutse på vilket sätt återkravet kommer att verkställas och hur efterskänkning av återkrav hanteras. Det leder till en otydlighet för de stödmottagare som blir återbetalningsskyldiga.

Jordbruksverket strävar även efter att ha en enhetlig hantering av återbetalning av stöd och att den ska vara rättssäker, effektiv och tydlig. Eftersom att återbetalning av stöd för stöd till producentorganisationer inom frukt- och grönsakssektorn samt stöd till skolprogrammet inte omfattas av föreskriften försvåras arbetet med att ha en enhetlig hantering för återbetalning av stöd.

Omfattningen av problemet varierar. I nuläget finns det endast fyra erkända producentorganisationer för frukt- och grönsakssektorn samt en erkänd sammanslutning. Problemet för de återbetalningsskyldiga stödmottagare inom stödet till producentorganisationer inom frukt- och grönsakssektorn är därför begränsat, dock ser Jordbruksverket att det saknas detaljerade regleringar för dessa stödmottagare när det kommer till efterskänkning av återkravsbelopp. I tidigare programperiod (2014-2020) beslutades 14 återkrav för stöd till producentorganisationer inom frukt- och grönsakssektorn. För stödet till skolprogrammet är problemet något större. Stödet riktar sig till de huvudmän som bedriver skolverksamhet vilket innebär att alla kommuner kan söka stödet samt även riskerar att bli återbetalningsskyldiga. Även privata aktörer som bedriver skolverksamhet kan söka stöd. I tidigare programperiod (2014-2021) beslutades 174 återkrav, majoriteten av de som fick ett återkravsbeslut var kommuner.

Jordbruksverkets mål med den föreslagna åtgärden är att skapa en tydlighet och förutsägbarhet i hur återkrav för dessa stöd ska verkställas. Det är även viktigt att

tydliggöra vilka regler som är i kraft och hur de tillämpas. Målet med den föreslagna åtgärden är även att handläggande myndigheter, på ett juridiskt korrekt sätt, ska kunna tillämpa resterande bestämmelser i föreskriften på dessa stöd. Avslutningsvis strävar Jordbruksverket efter att ha en enhetlig hantering av återbetalning av stöd samt att den ska vara rättssäker, effektiv och tydlig.

Om ingen åtgärd vidtas

Om ingen åtgärd vidtas innebär det att det även fortsättningsvis saknas detaljerade regler om hur återkrav ska verkställas för de två stöden. Hanteringen för återbetalning av stöd skulle fortfarande vara otydlig för framför allt de återbetalningsskyldiga stödmottagarna. Jordbruksverket skulle även misslyckas med att skapa en mer enhetlig hantering för återbetalning av stöd som är rättssäker och effektiv.

3 § om definition

I 3 § definierar Jordbruksverket begreppet *handläggande myndighet*. I definitionen fastställer vi att handläggande myndighet är den myndighet som fattar beslut om återbetalning av stöd. Vilken myndighet det är som fattar dessa beslut framgår av nationella förordningar, dessa förordningar framgår också i definitionen av begreppet. I 5, 7 och 8 §§ i föreskriften används begreppet *handläggande myndighet*. I den redan gällande definitionen för begreppet saknas den myndighet som fattar beslut om återkrav för stöd till skolprogrammet vilket blir ett problem då 5, 7 och 8 §§ i föreskriften innehåller begreppet *handläggande myndighet*. 5, 7 och 8 §§ r blir otydliga för ett återkrav inom stöd till skolprogrammet.

Målet med den föreslagna regleringen är definitionen tydligt ska fastställa vad som avses med begreppet för alla de stöd som omfattas av föreskriften.

Förordningen (2022:1826) om EU:s gemensamma jordbrukspolitik framgår sedan tidigare i definitionen och den förordningen omfattar även stöd till producentorganisationer för frukt- och grönsakssektorn. I den förordningen finns bestämmelser om vilken myndighet som hanterar stöd till producentorganisationer för frukt- och grönsakssektorn. Att inkludera stödet i föreskriften är därför inte problematiskt utifrån definitionen av *handläggande myndighet*.

Om ingen åtgärd vidtas

Om ingen åtgärd vidtas innebär det att definitionen inte omfattar stöd till skolprogrammet i föreskriften. Det skulle innebära att 5, 7 och 8 §§ i föreskriften där begreppet *handläggande myndighet* förekommer skulle bli otydliga för handläggare och stödmottagare som då inte får kännedom om att den myndighet som ska hantera stödet fastställs i förordningen (2011:926) om EU:s förordningar om pris- och marknadsregleringar av jordbruksprodukter.

5 § om återbetalning genom inbetalning

5 § reglerar i vilka fall återbetalning av stöd ska ske genom inbetalning via faktura. I första punkten framgår att alla återkrav som avser stöd enligt förordningen (2022:1461) ska verkställas genom inbetalning via faktura. Problemet med 5 § 1 är att de stödmottagare som blir återbetalningsskyldiga samt de handläggare som hanterar dessa återkrav inte får ta del av den lättnad som 4 § innebär. I 4 § framgår att återbetalning av stöd ska dras av från stödmottagarens framtida utbetalningar, regleringen innebär en lättnad både för stödmottagare som då inte aktivt behöver betala in summan till Jordbruksverket och för handläggarna som besparas tiden det tar att ta fram en faktura.

Ännu ett problem med 5 § 1 är att det har införts på felaktiga grunder. Regleringen fördes in på grund av räntebestämmelsen i förordningen (2022:1461), räntebestämmelsen innebar dels stora utvecklingskostnader inom IT för Jordbruksverket samt att ränta skulle utgå under tiden ett återkravsbelopp väntade på att dras av från stödmottagarens kommande utbetalningar.

I februari 2024 ändrades räntebestämmelsen i förordningen (2022:1461) till att hänvisa att räntan ska beräknas enligt räntelagen (1975:635). Skrivningen är densamma som finns för stödet till skolprogrammet och de stöd som beviljats enligt förordning (2022:1826). Förutsättningarna för att verkställa återkrav inom havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet är nu samma som för övriga stöd i föreskriften. Jordbruksverket anser därmed att det är problematiskt utifrån likabehandlingsprincipen och även utifrån målet om att införa en enhetlig hantering för återkrav eftersom de juridiska förutsättningarna för återkrav inom stöden är desamma.

Jordbruksverket kan i nuläget inte uttala sig om omfattningen av problemet då det ännu inte fattats några återkravsbeslut inom havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet. Målet med den föreslagna åtgärden är att samma hantering ska gälla för alla stöd som omfattas av föreskriften där de juridiska grunderna är desamma. Målet är även att skapa en administrativ lättnad, om än liten, för de stödmottagare som blir återbetalningsskyldiga inom havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet samt för de handläggare som hanterar dessa.

Om ingen åtgärd vidtas

Om ingen åtgärd vidtas innebär det att återkrav inom havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet fortsättningsvis endast kan verkställas genom inbetalning via faktura. De återbetalningsskyldiga stödmottagare och de handläggare som hanterar återkraven går miste om den lättnad som hanteringen i 4 § innebär, att beloppet dras av från stödmottagarens kommande utbetalningar. Om ingen åtgärd vidtas betyder det också att återkrav mellan olika program hanteras på olika sätt trots samma juridiska förutsättningar.

Rubrikerna närmast 9 och 10 §§

I föreskriften har det tidigare funnits två upplysningsparagrafer om vilken ränta som ska tas ut på återkravsbelopp. Upplysningsparagrafen i 9 § avsåg ränta på återkravsbelopp för stöd inom Europeiska havs, fiskeri- och vattenbruksfonden och upplysningsparagrafen i 10 § avsåg ränta för stöd inom EU:s gemensamma jordbrukspolitik. Jordbruksverket införde då även rubriker till dessa två upplysningsbestämmelser för att det tydligt skulle framgå vilket stöd som bestämmelserna gällde. Räntebestämmelsen i 5 kap. 1 § förordningen (2022:1461) ändrades i februari 2024. Bestämmelsen i förordningen (2022:1461) är nu utformad på likande sätt som räntebestämmelsen i förordningen (2022:1826). Då Jordbruksverket föreslår ett upphävande samt en ändring gällande 9 och 10 §§ blir det problematiskt att fortfarande ha kvar rubrikerna kopplade till dessa bestämmelser. Rubrikerna skulle inte koppla an till bestämmelsen i 9 § eftersom den föreslås att upphävas samt att rubriken kopplad till 10 § skulle bli felaktigt formulerad. Anledningen till problemet är att Jordbruksverket vill strukturera om och formulera om räntebestämmelserna vilket i sin tur påverkar rubrikerna kopplade till dessa paragrafer.

Målet med den föreslagna åtgärden är att föreskriften och dess bestämmelser ska bli tydliga och enkla att förstå.

Om ingen åtgärd vidtas

Om ingen åtgärd vidtas innebär det, som redan beskrivits ovan, att föreskriften fortsatt skulle innehålla rubriker som anger specifika stöd kopplat till paragraferna under rubrikerna. 9 § föreslås att upphävas och 10 § föreslås att ändras till att inkludera alla stöd i föreskriften, därmed behövs inte längre rubrikerna. Om rubrikerna inte skulle upphävas leder det till en otydlighet för läsaren som får svårt att förstå vilka stöd som omfattas av bestämmelserna nedanför rubrikerna.

9 § om ränta för havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet

I 9 § i föreskriften har Jordbruksverket tidigare upplyst om vilken räntesats som ska tas ut på återkravsbelopp för stöd inom havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet. Paragrafen innehåller även en upplysning om när räntan ska tas ut. 9 § upplyser om bestämmelsen i 5 kap. 1 § förordningen (2022:1461). Anledningen till att det nu uppstår en problematik kring bestämmelsen i föreskriften är att 5 kap. 1 § i förordningen (2022:1461) ändrades i februari 2024. Det innebär att 9 § är direkt felaktigt och upplyser läsaren om en räntebestämmelse som inte längre finns.

Det har än så länge inte fattats några beslut om återkrav för stöden inom havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet och finns således ingen akut problematik med att återbetalningsskyldiga stödmottagare inom stödet fått felaktig information gällande räntan. Dock behöver Jordbruksverket åtgärda problemet med att 9 § innehåller felaktig information.

Målet med den föreslagna åtgärden är att ha upplysningsparagrafer som innehåller korrekt information vilket bidrar till tydlighet för återbetalningsskyldiga stödmottagare inom stödet samt handläggande myndighet.

Om ingen åtgärd vidtas

Om ingen åtgärd vidtas kommer föreskriften att innehålla en felaktig och inaktuell upplysningsparagraf. Det skulle resultera i en otydlighet för de stödmottagarna som blir återbetalningsskyldiga inom havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet. Jordbruksverket anser att det är olämpligt att inte vidta någon åtgärd.

10 § om ränta

Jordbruksverket har i 10 § upplyst om att dröjsmålsränta ska tas ut om återkravsbeloppet inte betalas i tid. Bestämmelsen avsåg endast stöden i 2 § 2. Upplysningsparagrafen är felaktigt formulerad, i 13 kap. 6 § förordningen (2022:1826) framgår det att ränta ska tas ut när ett belopp ska betalas tillbaka och att räntan ska beräknas enligt räntelagen (1975:635). Det framgår således inte att det specifikt är dröjsmålsränta som avses. Det betyder att 10 § innehåller felaktigt samt missvisande information. När föreskriften togs fram formulerade Jordbruksverket bestämmelsen på ett felaktigt sätt.

10 § gäller i dagsläget alla återkrav som fastställs i 2 § 2, dock är det en upplysningsparagraf och det överordnade regelverket gäller även om upplysningsparagrafen är felaktig formulerad. Målet med den föreslagna åtgärden är att formulera en korrekt upplysningsparagraf som upplyser läsaren om var de kan hitta bestämmelser om ränta. Jordbruksverket vill även formulera om bestämmelsen på så sätt att det omfattar alla återkrav som fastställs i 2 §, som då

inkluderar stöd inom havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet samt stöd till skolprogrammet.

Om ingen åtgärd vidtas

Om ingen åtgärd vidtas kommer föreskriften att innehålla en felaktig upplysningsparagraf. Bestämmelsen är därmed fortsatt missvisande eftersom den innehåller felaktig information angående vilken ränta som tas ut på återkravsbelopp. Om ingen åtgärd vidtas innebär det också att upplysningsparagrafen inte gäller återkrav för stöd inom havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet samt stöd till skolprogrammet. Jordbruksverket föreslår därmed att 9 § ska upphävas. Jordbruksverket föreslår även att 10 § ska inkludera återkrav gällande stöd till skolprogrammet.

11 § Om undantag

I 11 § har det tidigare funnits en reglering om att Jordbruksverket kan besluta om undantag från bestämmelserna i 4 och 5 §§ om det föreligger särskilda skäl. Det finns flera problem med bestämmelsen. Formuleringen är otydlig då läsaren kan tolka det som att man kan få undantag från att betala in återkravsbeloppet. Syftet med bestämmelsen var att kunna bevilja undantag gällande på vilket sätt ett återkrav verkställs. Utifrån hur paragrafen var formulerad kan syftet med regleringen misstolkas och användas på ett sätt som inte var tänkt.

Ytterligare ett problem med 11 § är att 4 § inte behöver omfattas av bestämmelsen. När ett beslut om återkrav genom avdrag på stödmottagarens kommande utbetalning fattas får stödmottagaren via beslutet information om att de har möjlighet att betala in hela eller delar av summan direkt till Jordbruksverket. Stödmottagaren kan därmed välja redan när de får beslut om återkrav om de vill betala in summan direkt eller om de vill att beloppet ska dras av på deras kommande utbetalning. Det är inte nödvändigt med ett särskilt skäl för att betala in summan direkt till Jordbruksverket.

Problemet som finns med att bevilja undantag från 5 § är, utöver det som beskrivs i första stycket ovan, att det inte är lämpligt. Jordbruksverket har i 5 § fastställt de situationer då återkravsbeloppet ska krävas in via faktura. Dessa punkter har tagits fram utifrån syftet att få tillbaka återkravsbeloppen så fort som möjligt för att skydda fondens medel. Om undantag kan ges från 5 § undermineras syftet med bestämmelsen.

Problemet är omfattande då 11 § gäller för alla beslut om återkrav som fattas enligt föreskriften. Målet med den föreslagna åtgärden är att inte längre bevilja undantag från någon bestämmelse i föreskriften eftersom det är både obehövt och olämpligt.

Om ingen åtgärd vidtas

Om ingen åtgärd vidtas betyder det att Jordbruksverket fortsättningsvis kan fatta beslut om undantag från 4 och 5 §§ om det finns särskilda skäl. Det innebär att vi behöver pröva ärenden om undantag från bestämmelserna ovan om det finns särskilda skäl trots att vi anser att det är obehövt och olämpligt att beviljas undantag från 4 och 5 §§. Eftersom att undantag inte kan beviljas från att betala in själva återkravsbeloppet skulle paragrafen även i framtiden vara formulerad på ett onödigt missvisande sätt.

1.2 Beskrivning av den föreslagna regleringen samt övervägda alternativ. Beskrivning av fördelar respektive nackdelar med de olika alternativen, samt varför den föreslagna regleringen bedöms lämpligast

1 § om grundläggande bestämmelser

Jordbruksverket föreslår att lägga till följande grundläggande bestämmelser till i 1 §:

- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013¹, och
- förordningen (2011:926) om EU:s förordningar om pris- och marknadsreglering av jordbruksprodukter.

I arbetet med att inkludera stödet till skolprogrammet föreslår Jordbruksverket att lägga till de grundläggande regelverken i 1 § i syfte att skapa en tydlig och korrekt regelkedja gällande återbetalning av stöd till skolprogrammet.

Anledningen till att äldre regelverk behöver läggas till i 1 § är att det inte tagits fram några nya EU-regelverk och nationell förordning för stödet till skolprogrammet. Det innebär att reglerna för återbetalning av stöd för stöd till skolprogrammet i viss utsträckning återfinns i äldre EU-regelverk. För de övriga stöden som omfattas av föreskriften har nya EU-regelverk för programperioden 2021—2027 trätt ikraft, dessa innehåller bestämmelser om återbetalning av stöd. I förordning (EU) 1308/2013, som bland annat reglerar stödet till skolprogrammet, finns inga bestämmelser om återbetalning av stöd. Artikel 2 i förordning (EU) 1308/2013 hänvisar dock till att förordning (EU) 2021/2116² och de bestämmelser som antas på grundval av denna ska gälla för de åtgärder som anges i förordning (EU) 1308/2013. Det betyder att de bestämmelser som finns i förordning (EU) 2021/2116 ska tillämpas på stöd till skolprogrammet eftersom stödet omfattas av förordning (EU) 1308/2013. Jordbruksverket anser att förordning (EU) 1308/2013 bör ingå i 1 § även om den förordningen inte specifikt innehåller bestämmelser om återbetalning av stöd eftersom att förordning (EU) 1308/2013 tydligt hänvisar till förordning (EU) 2021/2116. Regelkedjan i föreskriften blir i och med det mer sammanhängande, tydligare och logisk.

Förordningen (2011:926) är den nationella förordningen som stöd till skolprogrammet omfattas av. Förordningen innehåller dels övergripande bestämmelser om återbetalning av stöd och ränta samt även bemyndigande. Förordningen behöver därmed läggas till i 1 §.

Jordbruksverket anser att den föreslagna ändringen i 1 § är nödvändig för att tydliggöra regelkedjan eftersom Jordbruksverket föreslår att stödet till skolprogrammet ska inkluderas i föreskriften. Då stödet inkluderas i föreskriften bidrar ändringen i 1 § till

¹ Europaparlamentets och rådets förordning nr 1308/2013 av den 17 december 2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007.

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 av den 2 december 2021 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av förordning (EU) nr 1306/2013.

målet om att föreskriften ska innehålla en tydlig och korrekt regelkedja där läsaren får kännedom om vilka regelverk som ligger till grund för bestämmelserna i föreskriften.

Jordbruksverket kan inte se att det skulle finnas några lämpliga alternativ.

2 § om vilka stöd som omfattas

Jordbruksverket föreslår att 2 § 2 b ändras från *stöd till biodling* till *sektorsstöd*. Sektorsstöd innefattar enligt förordningen (2022:1826) både stöd till biodlingssektorn samt stöd till producentorganisationer inom frukt- och grönsakssektorn. Jordbruksverket föreslår även att en tredje punkt ska läggas till i 2 §. I den tredje punkten fastställs att artikel 23 i kommissionens förordning (EU) 1308/2013 i form av stöd till skolprogrammet omfattas av föreskriften.

Jordbruksverket har tidigare diskuterat att ett alternativ till den föreslagna regleringen skulle vara att föra in specifika bestämmelser om återbetalning av stöd i de stödspecifika föreskrifterna för stöd till producentorganisationer inom frukt- och grönsakssektorn samt stöd till skolprogrammet. Alternativet skulle också, i likhet med den föreslagna regleringen ovan, tillgodose behovet av tydlighet och förutsägbarhet för både stödmottagare samt handläggande myndigheter. Alla regleringar som Jordbruksverket för in för dessa stöd skulle vara samlade i ett regelverk, vilket även talar för en tydlighet. Nackdelen med detta alternativ är att Jordbruksverket skulle behöva uppdatera flera föreskrifter samtidigt om en ändring gällande återkravshantering sker. En föreskriftsändring tar mycket tid och resurser i anspråk.

Återkravshanteringen för stödet till producentorganisationer inom frukt- och grönsakssektorn samt stöd till skolprogrammet grundar sig till stor del i samma överordnade regelverk som övriga stöd i 2 § 2. Jordbruksverkets mål är att skapa tydlighet, förutsägbarhet samt att ha en enhetlig, rättssäker och effektiv hantering av återbetalning av stöd. Jordbruksverket anser att den föreslagna regleringen som beskrivs i första stycket uppfyller målen ovan. Jordbruksverket anser att det blir tydligare, enklare och mer rättssäkert att endast fastställa regleringar om återkrav i en gemensam föreskrift eftersom de överordnade regelverken även omfattar stöd till producentorganisationer inom frukt- och grönsakssektorn samt stöd till skolprogrammet.

Om tillämpligheten av 4–6, 8 och 10 §§ i föreskriften för återkrav för stöd till producentorganisationer inom frukt- och grönsakssektorn och stöd till skolprogrammet

En följd av att Jordbruksverket inkluderar stöd till producentorganisationer inom frukt- och grönsakssektorn samt stöd till skolprogrammet är att resterande regleringar i föreskriften ska tillämpas på dessa stöd. De resterande regleringarna i föreskriften ändras nödvändigtvis inte på grund av ändringen i 2 §. Jordbruksverket beskriver därför kortfattat vad 4–6, 8 samt 10 §§ innebär för dessa stöd.

När Jordbruksverket har utrett om återkrav för stöd till producentorganisationer inom frukt- och grönsakssektorn och stöd till skolprogrammet ska inkluderas i föreskriften har vi även utrett om föreskriftens regler kan och bör tillämpas på dessa stöd. Jordbruksverket bedömer att de befintliga regleringarna i 4–6, 8 och 10 §§ i föreskriften kan och ska tillämpas på dessa två stöd. Anledningen till att reglerna ska tillämpas på stöden är att de omfattas av samma EU-regelverk som övriga stöd i 2 § 2. Bestämmelsen i 4 §, som har sin grund i artikel 56 och 57 i förordning (EU) 2021/2116, ska tillämpas på dessa stöd. Artiklarna fastställer att medlemsstatens får dra av de felaktigheter som förekommit från framtida utbetalningar till stödmottagaren. Stöden omfattas även av

artikel 31 i förordning (EU) 2022/128³. Skrivningen i artikel 31 möjliggör för undantag från att dra av återkravsbeloppet från framtida utbetalningar om det finns andra verkställighetsåtgärder enligt nationell lagstiftning, vilket innebär att återkravet kan krävas in via faktura. Jordbruksverket anser att de tidsgränser samt beloppsgränser som finns i 5 § även ska tillämpas på återkrav för stöd till producentorganisationer inom frukt- och grönsakssektorn och stöd till skolprogrammet. Anledningen till att gränserna i 5 § ska tillämpas är, som tidigare nämnts, att införa en enhetlig, förutsägbar och rättssäker hantering för återkrav.

Återkravshanteringen gällande stöd till producentorganisationer inom frukt- och grönsakssektorn behöver även förtydligas och regleras kring efterskänkning av återkrav. Stöden inkluderas även i den föreslagna upplysningsparagrafen i 10 §. Den juridiska grunden tillsammans med behovet av förtydligande kring efterskänkning av återkrav gör att Jordbruksverket anser att det är lämpligt att stöden omfattas av föreskriften.

3 § om definition

Jordbruksverket föreslår att förordningen (2011:926) om EU:s förordningar om pris- och marknadsreglering av jordbruksprodukter läggs till i definitionen i 3 §.

En alternativ lösning som finns till den föreslagna ändringen är att införa en fotnot som förtydligar vilken myndighet som avses med *handläggande myndighet* för stödet till skolprogrammet. Fotnoten skulle läggas till i de paragrafer i föreskriften som innehåller begreppet *handläggande myndighet*. Jordbruksverket kan inte se någon fördel med denna lösning. Denna lösning skulle innebära att begreppet förklaras på två olika sätt i föreskriften, det skulle skapa en onödig otydlighet för stödmottagare och handläggare.

Föreskriften innehåller sedan tidigare en definition av begreppet *handläggande myndighet*. Jordbruksverket anser att det lämpligaste är att ändra definitionen genom att inkludera förordningen (2011:926). Den föreslagna regleringen bidrar till att föreskriften behåller sin logiska utformning. Den föreslagna ändringen gör det även enklare för läsaren som då vet att begreppet endast fastställs i en paragraf i föreskriften.

5 § om återbetalning genom inbetalning

Jordbruksverket föreslår att ta bort 5 § 1. Det betyder att återkrav inom havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet i första hand ska verkställas utifrån 4 §, men omfattas även av de övriga punkterna i 5 §. Återkrav sker därmed både genom avdrag på stödmottagarens kommande utbetalningar och genom inbetalning via faktura.

Jordbruksverket har inte övervägt några alternativa lösningar till den föreslagna regleringen och kan inte heller se att det skulle finnas några lämpliga alternativ som uppnår målet med den föreslagna ändringen. Fördelarna med ändringen är att alla återkrav som omfattas av föreskriften bedöms på lika grunder och utifrån samma förutsättningar, för de stödmottagare som söker stöd inom flera program och blir återbetalningsskyldiga bidrar ändringen även till en tydlighet då återkrav verkställs på samma sätt för alla stöd i föreskriften. Nackdelen med förslaget är att vissa återbetalningsskyldiga stödmottagare som vill betala in återkravsbeloppet via faktura

³ Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2022/128 av den 21 december 2021 om fastställande av tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 om utbetalande organ och andra organ, ekonomisk förvaltning, räkenskapsavslutning, kontroller, säkerheter och öppenhet.

kan komma att få beslut om att återkravet ska ske genom avdrag på deras kommande utbetalning. De kommer dock att kunna betala in återkravet till Jordbruksverket om de så skulle vilja men Jordbruksverket kommer inte att skicka ut någon faktura.

Genom förslaget ovan uppnår Jordbruksverket målet om att samma hantering gäller för alla stöd som omfattas av föreskriften och att en administrativ lättnad skapas för stödmottagare inom havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet samt berörda handläggare.

Rubrikerna närmast 9 och 10 §§

Jordbruksverket föreslår att rubrikerna närmast 9 och 10 §§ upphävs. Det gäller rubrikerna *Stöden i 2 § 1* och *Stöden i 2 § 2*. Jordbruksverket föreslår att rubrikerna ska upphävas eftersom att även 9 § föreslås att upphävas och 10 § föreslås att formuleras om till att inkludera alla stöd som omfattas av föreskriften. Rubrikerna som delar upp stöden behövs därmed inte längre.

Den föreslagna ändringen är en följd av den upphävning samt ändring som föreslås för 9 och 10 §§, därmed anser inte Jordbruksverket att det finns någon möjlig eller lämplig alternativ lösning gällande rubrikerna kopplade till bestämmelserna. De upphävda rubrikerna i kombination med de ändringar som föreslås i 9 och 10 §§ bidrar till tydligare och enklare regler.

9 § om ränta för havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet

Jordbruksverket föreslår att 9 § upphävs. Paragrafen är en upplysningsparagraf som återger när ränta ska betalas på återkravsbeloppet samt vilken ränteberäkning som ska gälla. Paragrafen baseras på 5 kap. 1 § förordningen (2022:1461). Bestämmelsen i förordningen ändrades i februari 2024 till att ränta ska beräknas enligt räntelagen (1975:635). Jordbruksverket föreslår att 9 § upphävs och att 10 § formuleras om till en gemensam upplysningsbestämmelse om ränta för alla stöd i föreskriften där ränta ska beräknas enligt räntelagen.

En alternativ lösning är att formulera om 9 § enligt den ändring som trätt ikraft i 5 kap. 1 § förordningen (2022:1461). Fördelen med detta alternativ är att det tydligt framgår i föreskriften vilken ränta som ska utgå på återkravsbelopp för stöd inom havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet. Negativa konsekvenser av den alternativa lösningen är dels att föreskriften skulle behöva ändras igen om räntebestämmelsen i förordningen ändras och dels att bestämmelserna i föreskrift och förordningen inte stämmer överens, som är fallet i dagsläget. Jordbruksverket ser inte att det finns någon anledning till att ha två bestämmelser som upplyser om samma sakinhåll. Jordbruksverket strävar efter att endast införa regler som är nödvändiga. Upphävandet av 9 § samt omformuleringen av 10 § till en gemensam upplysningsparagraf bidrar till myndighetens övergripande mål. Den föreslagna ändringen bidrar även till att föreskriften blir mer lättläst samt att läsaren vet att bestämmelser om ränta endast finns på ett ställe i föreskriften.

10 § om ränta

Jordbruksverket föreslår att formulera om 10 § till:

Bestämmelser om att ränta ska utgå på det belopp som stödmottagaren är återbetalningsskyldig för finns i

1. 19 § förordningen (2011:926) om EU:s förordningar om pris- och marknadsreglering av jordbruksprodukter,
2. 5 kap. 1 § förordningen (2022:1461) om stöd från Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet, och
3. 13 kap. 6 § förordningen (2022:1826) om EU:s gemensamma jordbrukspolitik.

En alternativ lösning är att införa tre separata upplysningsparagrafer för de stöd som beviljas enligt respektive nationell förordning. Det skulle innebära att läsaren endast behöver läsa den upplysningsparagraf som berör dem. Den alternativa lösningen innebär även att tre separata upplysningsbestämmelser behöver föras in i föreskriften trots att de överordnade regelverken om ränta fastställer samma regler. Det alternativa förslaget motverkar Jordbruksverkets mål om enkla och effektiva regler. Stödmottagare som är återbetalningsskyldiga men även handläggare kan beröras av flera olika stöd och det kan därmed vara positivt att ha en samlad upplysningsparagraf om ränta.

Den föreslagna regleringen uppfyller målet om en korrekt formulerad upplysningsparagraf samt inkluderar alla stöd som omfattas av föreskriften.

I de överordnade regelverken som anges i förslaget framgår att ränta ska tas ut på de belopp som ska återbetalas och att räntan ska beräknas enligt räntelagen⁴. I räntelagen finns bestämmelser om beräkning av två sorters ränta; dröjsmålsränta och avkastningsränta. Beräkningen av avkastningsränta regleras i 2 § andra stycket räntelagen. Där framgår att ränta utgår för tiden från den dag betalningen erlades till och med den dag återbetalning sker eller, om återbetalning inte sker i rätt tid, den dag då dröjsmålsränta börjar utgå. Av 5 § räntelagen framgår att avkastningsräntan beräknas för år enligt en räntefot som motsvarar den vid varje tid gällande referensräntan med ett tillägg av två procentenheter. Om stödmottagaren betalar återkravet efter förfallodatum utgår även dröjsmålsränta enligt 6 § räntelagen. I 2 § andra stycket räntelagen framgår att avkastningsräntan utgår från dagen då utbetalningen gjordes. Ränta ska tas ut på återkravsbelopp oberoende hur återkraven verkställs, d.v.s. genom avdrag på stödmottagarens kommande utbetalningar eller inbetalning via faktura.

Motsvarande skrivningar om ränta har funnits i de nationella förordningarna för programperiod 2014–2020, dock har skrivningen i EU-regelverket⁵ ändrats i nuvarande period. Ändringen, tillsammans med skrivningarna i de nationella förordningarna, innebär att både avkastningsränta och dröjsmålsränta ska tas ut. I programperiod 2014-2020 togs endast dröjsmålsränta ut. Skrivningen i EU-regelverket om ränta för återkravsbelopp var då mer specifik och innehöll detaljer om från vilken tidsperiod som ränta skulle börja utgå från. EU-regelverket för nuvarande programperiod nämner endast ränta på en övergripande nivå, att ränta ska beräknas

⁴ 19 § förordningen (2011:926) om EU:s förordningar om pris- och marknadsregleringar av jordbruksprodukter, 5 kap. 1 § förordningen (2022:1461) om stöd från Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden och 13 kap. 6 § förordningen (2022:1826) om EU:s gemensamma jordbrukspolitik.

⁵ Artikel 7.2 Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 809/2014 av den 17 juli 2014 om regler för tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 vad gäller det integrerade administrations- och kontrollsystemet, landsbygdsutvecklingsåtgärder och tvärvillkor, artikel 56.1, 57.1 och 59.1 e Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 av den 2 december 2021 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av förordning (EU) nr 1306/2013 och artikel 30.2 Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2022/128 av den 21 december 2021 om fastställande av tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 om utbetalande organ och andra organ, ekonomisk förvaltning, räkenskapsavslutning, kontroller, säkerheter och öppenhet.

enligt nationell lagstiftning. De nationella förordningarna fastställer att räntan ska beräknas enligt räntelagen. Räntelagen reglerar både avkastningsränta och dröjsmålsränta.

11 § om undantag

Jordbruksverket föreslår att 11 § upphävs. Att upphäva 11 § innebär att inga stödmottagare kan beviljas undantag från 4 och 5 §§ i föreskriften även om det föreligger särskilda skäl.

Ett alternativ vore att formulera om 11 § till att det tydligt framgår vilka regler i 5 § stödmottagaren skulle kunna beviljas undantag från. Alternativet uppfyller dock inte målet med den föreslagna åtgärden eftersom Jordbruksverket inte anser att det är lämpligt att få undantag från bestämmelserna i 5 §.

Den föreslagna åtgärden bedöms som den lämpligaste lösningen för att uppfylla målet som anges under avsnitt 1.1. Tidsfristerna som framgår i 5 § har funnits i tidigare programperiod och fungerat bra. Beloppet som fastställs i 5 § 2 har till nuvarande programperiod höjts från 30 000 kronor till prisbasbeloppet, vilket i sig gör att fler stödmottagare kommer att få möjlighet att få sitt återkrav avdraget på deras framtida utbetalning istället för att betala in det via faktura. Bestämmelserna i 4 och 5 §§ har tagits fram i syfte att skydda fondens medel. Att upphäva 11 § bidrar till detta syfte.

2 Bemyndiganden m.m.

2.1 Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Jordbruksverket får meddela föreskrifter om verkställighet enligt 5 kap. 13 § förordningen (2022:1461) om stöd från Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden.

I 13 kap. 3 § förordningen (2022:1826) om EU:s gemensamma jordbrukspolitik finns bemyndigande att föreskriva om verkställigheten av samma förordning. Bemyndigandet i 3 § gäller för sektorsstöd och därmed stöd till producentorganisationer inom frukt- och grönsakssektorn.

Bemyndigande för återbetalning av stöd till skolprogrammet finns i 19 och 20 §§ förordningen (2011:926) om EU:s förordningar om pris- och marknadsreglering av jordbruksprodukter. I 19 § andra stycket i förordningen finns bemyndigande för att meddela föreskrifter om hur betalning ska ske. Av 20 § samma förordning framgår att Jordbruksverket får meddela de ytterligare föreskrifter som behövs för komplettering av EU:s förordningar om pris- och marknadsreglering av jordbruksprodukter. Jordbruksverket får också meddela de ytterligare föreskrifter som behövs för verkställigheten av EU:s förordningar om pris- och marknadsreglering av jordbruksprodukter och de föreskrifter som behövs för verkställigheten av förordningen.

I tabellen nedan redogör vi för de bemyndiganden som respektive bestämmelse grundar sig i.

Bestämmelse	Bemyndigande
1 § Grundläggande bestämmelser	Bemyndigande är inte aktuellt.
2 § Vilka stöd som omfattas av föreskriften	13 kap. 3 § förordningen (2022:1826) om EU:s gemensamma jordbrukspolitik, 19 och 20 §§ förordningen (2011:926) om EU:s förordningar om pris- och marknadsreglering av jordbruksprodukter
3 § Definition av handläggande myndighet	20 § förordningen (2011:926) om EU:s förordningar om pris- och marknadsreglering av jordbruksprodukter
5 § Återbetalning genom inbetalning	5 kap. 13 § förordningen (2022:1461) om stöd från Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden.
9 § Ränta för havs- fiskeri- och vattenbruksprogrammet	Bemyndigande är inte aktuellt.
10 § Ränta	Bemyndigande är inte aktuellt då det är en upplysningsparagraf.
11 § Undantag	Bemyndigande är inte aktuellt.

2.2 Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Regleringen är förenlig med EU-rätten i alla avseenden. Regleringen bedöms inte heller gå utöver den reglering som krävs enligt förordning (EU) 1308/2013, förordning (EU) 2021/2115⁶, förordning (EU) 2021/2116 och förordning (EU) 2022/128. Jordbruksverket anser att de föreslagna ändringarna i föreskriften behövs för att motsvara och leva upp till de regleringar som fastställs i EU-förordningarna, målet är att endast införa bestämmelser som behövs. Jordbruksverket har även skapat bestämmelser i syfte att förtydliga och konkretisera vilka stöd som omfattas av föreskriften, hur och när återbetalning ska ske.

2.3 Ange skälen i det fall förslag syftar till ett genomförande av EU-direktiv i nationell rätt som går utöver direktivets miniminivå

Inte aktuellt.

2.4 Bedömning av om särskild hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Ingen särskild hänsyn behöver tas till tidpunkten för ikraftträdande. Jordbruksverket strävar efter att föreskriftsändringen ska träda ikraft så snart som möjligt för att kunna

⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 av den 2 december 2021 om fastställande av regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken (strategiska GJP-planer) och som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) samt om upphävande av förordningarna (EU) nr 1305/2013 och (EU) nr 1307/2013.

införa hanteringen att återbetalning av stöd på stödmottagarnas kommande utbetalningar för stöden i havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet, producentorganisationer inom frukt- och grönsakssektorn samt stöd till skolprogrammet.

Fram tills att föreskriftsändringarna har trätt ikraft kan återkrav göras genom inbetalning via faktura. Återkrav inom stödet till producentorganisationer inom frukt- och grönsakssektorn för programperioden 2021–2027 kommer att vara aktuellt först 2025.

Samråds- och remissinsatserna kommer att få den beslutade föreskriften samt konsekvensutredningen via mejl kort efter att den har beslutats. Det är lämpligt att stödmottagarna får information om hur ett eventuellt återkrav kommer att verkställas i sina beslut om stöd.

2.5 Beskrivning av hur och när konsekvenserna av förslaget kan utvärderas

Konsekvenserna av förslaget kan utvärderas först efter att ett antal återkrav har beslutats och verkställts. De olika stöden som förslaget innehåller kan utvärderas under olika tidsperioder, exempelvis förutspår Jordbruksverket att återkrav för stödet till producentorganisationer inom frukt- och grönsakssektorn är aktuellt först under 2025. Beslut om återkrav fattas löpande för stödet för mjölk till skolelever och de förslag som berör stödet skulle kunna utvärderas under 2025. Inom havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet har ännu inga beslut om återkrav fattats vilket gör att det i nuläget inte går att utvärdera förslagen, det är först när ett antal återkrav har fattats som utvärdering kan göras.

Jordbruksverket anser att när utvärdering kan se är den lämpligaste metoden att ta fram statistik på hur många återkrav som verkställts via avdrag på stödmottagaren kommande utbetalningar samt genom inbetalning via faktura. Man bör även ta fram statistik på hur många stödmottagare som själva väljer att betala in återkravsbeloppet till Jordbruksverket trots att de fått beslut om återkrav genom avdrag på deras kommande utbetalningar.

3 Samråd

3.1 Beskrivning av tidigt samråd

Föreskriften har inte skickats ut på tidigt samråd.

Kontaktperson

Maja Nordin

Utvecklings- och samordningsenheten, Jordbruksverket

Telefon: 036-15 00 00

E-post: projektochinvesteringsstod@jordbruksverket.se

I tabellen nedan ska du ange de nya eller ändrade paragrafer i föreskriften/allmänna rådet som innehåller administrativa bördor för företagen och göra en bedömning av den samlade kostnaden för respektive börda. Endast en börda ska anges per rad. Du ska bifoga den ifyllda tabellen till konsekvensutredningen.

Särskild konsekvensanalys - administrativa bördor för företagen

Bilaga 1

Föreskriftens namn: Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2023:9) om återbetalning av stöd

Ange paragraf med ny eller ändrad administrativ börda	Ange typ av administrativ börda	Ange den legala grunden för den administrativa bördan (ange författning, direktiv eller beslut samt tillämplig artikel/paragraf)	1. Ange om den legala grunden för den administrativa bördan innehåller ett tolkningsutrymme som medger alternativa lösningar och om så är fallet på vilket sätt. 2. Ange också om den administrativa bördan går utöver vad den legala grunden kräver.	Ange typ av företag som berörs av den administrativa bördan	Ange bedömd tidsåtgång för den administrativa bördan per företag och år	Ange hur många företag som berörs av den administrativa bördan	Ange den samlade kostnaden för den administrativa bördan för företagen per år
							0 kr

Summa administrativ kostnad per år	0 kr
---	-------------

Samlad kostnad för upphävda administrativa bördor

Ange samlad kostnad för administrativa bördor som upphävs på grund av föreskriften eller det allmänna rådet.

Ange antal kronor

Jämfört med tidigare uppgifter kommer den administrativa bördan att

- Minska med *ange* antal kronor per år
- Vara oförändrad
- Öka med *ange* antal kronor per år

Föreskriften medför inte några administrativa bördor för företagen.

Du kan läsa mer om administrativa bördor i Hjälpreda – Administrativa bördan för företagen. Du hittar den på Magasinet/Regler & Vägledning/Vägledning i juridiska frågor.